BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 55-lea
10 Pagini

EXEMPLARUL | În România: 3 lei | În străinătate: 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. . T. No. 120.288/932

Nr. 207 Marți 2 August 1938
10 Pagini P

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNA și UNIV.-SPORT câte 500 lei

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

PROTEJAREA VÂNZĂRILOR ȚĂRĂNEȘTI

Că anul acesta avem o recoltă de grâu excepțională; că media producției pe țară este în jurul a 1.500 kgr. la hectar, atingând în multe părți 2.500, iar în altele apropiindu-se de 3.000; că și din punct de vedere al calității, grâul din acest an întrunește condiții aproape ideale ca greutate hectolitrică și ca procent minimal de corpuri străine, toate aceste rezultate ne satisfac pe bună dreptate. Ceeace și mai vârtos ne bucură, însă, ceeace cu tot dinadinsul contribue la întărirea încrederii în perspectivele economiei noastre agricole în viitor, este constatarea că îmbunătățirea cantitativă și calitativă a grâului românesc a cuprins, în fine, și producția țărănească, mai ales că această realitate nu o datorim numai condițiunilor atmosferice favorabile, ci și unui vădit progres în alegerea seminței, în îmbunătățirea metodelor și mijloacelor de lucru ale micului producător, deci în pregătirea profesională și, am îndrăzni să zicem, tehnică, a plugarului român.

Este desigur, mare păcat, că situația prețurilor pe piața mondială nu vine și ea în ajutorul acestei minunate transformări, oferind producătorilor noștri posibilitățile unei valorificări maxime a excelentei lor recolte. Dela 57.000 lei vagonul (fără prima de export), cât se vindea până acum o lună vagonul de grâu (10 tone), de calitate comună, la orice stație de încărcare din țară, prețul lui a început să scadă brusc chiar din ajunul secerișului, ajungând în ultimele zile la 37.000 lei pentru grâul de cea mai bună calitate. Ținând seama de cheltuelile de producție, cum și de imprejurarea că celelalte culturi (mai ales fasolea, ovăzul, lintea, porumbul, fânețele), v - da în majoritatea ținuturilor de mare producție o recoltă deficitară, ne putem da seama că, în ciuda recoltei-record a grâului, ea nu ar fi putut asigura nicio rentabilitate producătorului, fără o intervenție a autorităților tutelare.

Fapt e, că în scopul de-a îmbunătăți situația, guvernul a înființat mai întâi o primă importantă de export de 10.000 lei la vagon, menită să înlesnească trimeterile de grâu românesc pe piețele de **export — contra devize libere** și forte — iar pentru vânzările interioare s'a fixat prețul minimal de lei 40.000 gară producător. Măsurile sunt excelente, desigur, și guvernul n'a precupețit niciun sacrificiu pentru venirea în ajutorul cultivatorilor, măsură în care intră, netăgăduit, și preocuparea de-a asigura și intrări cât mai masive de devize libere în țară.

Păcat e numai, că și aci ne lovim — în aplicarea bunelor intenții și a bunelor măsuri — de unele neajunsuri și mai ales de unele rele deprinderi. Neajunsurile se datoresc lipsei totale de organizare, în deosebi a micilor producători și în genere a vânzării produselor lor, iar relele deprinderi vin din rândurile speculatorilor mari și mici ai muncei țărănești, lipsită de orice apărare în fața lăcomiei misiților și acaparatorilor.

Mulți țărani, sub presiunea nevoei de numerar și-au angajat recolta încă de când era prinsă de rădăcini, la prețuri derizorii, — în orice caz, sub prețul minimal de 40.000 fixat oficial ulterior.

Iar acum țăranii, venind cu carele încărcate spre centrele de desfacere, sunt întâmpinați de misiți pe la bariere sau sunt conduși la mori sau la diverși achizitori particulari, unde, pe lângă că sunt înșelați la cântăreală, li se calculează suma ce li se cuvine în așa fel, încât ies sistematic păcăliți. In fiecare zi ne pomenim la ziar cu țărani din satele Ilfovului și Vlascei, plângându-se că au fost înșelați la preț și la cântar de misiții morilor și ai acaparatorilor, deosebit de plângerile pe care le primim cu poșta, din restul țării.

Pentru înlăturarea acestor neajunsuri, am propune, în ce privește angajamentele încheiate înainte de fixarea prețului minimal de 40.000, ca ele să se rectifice prin completarea diferențelor cu care au fost păgubiți vânzătorii; iar în ce privește vânzările curente, cerem îndrumarea obligatorie a carelor țărănești spre oboarele de cereale și porturi — până la generalizarea și funcționarea normală a burselor de cereale speciale — însoțită de instituirea unui sever control și a unui biurou de reclamațiuni în fiecare centru, pentru toate vânzările țărănești.

O nouă speranță de destindere și impăciuire în Europa

Paris, 30 (Rador). — Luând cuvântul la dejunul oferit astăzi la Quai d'Orsay în onoarea membrilor Uniunii francezilor din străinătate, d. Bonnet, ministrul afacerilor străine, a declarat:

„Primirea simbolică pe care poporul francez a făcut-o Suveranilor britanici a făcut să se nască în Europa o nouă speranță de destindere și de împăciuire. Nimeni nu poate fi îngrijorat de această amiciție adâncă. Când două națiuni ca Franța și Anglia sunt conștiente de forța lor, sforțările lor pentru pace nu pot fi rău interpretate".

IN PACIFIC

Japonia și Sovietele

oxo

Problema expansiunii japoneze pe continentul asiatic a luat un aspect strict militar, după ce, timp de mai mulți ani, fusese pusă pe terenul politic și economic. Această expansiune n'ar putea fi stânjenită — îndeosebi în situația de azi a Europei — de cât de Soviete, care au în Siberia o puternică armată independentă de cea europeană și care, prin apropierea lor relativă de arhipelagul nippon, ar putea pune în primejdie siguranța comunicațiilor japoneze cu continentul, siguranță neapărat necesară trupelor, care operează în Asia orientală. Japonezii au deci un singur adversar în Estul asiatic: pe Rușii. Sovietele au un singur adversar în Asia răsăriteană: pe Japonezi. Diplomații și generalii japonezi nu ascund că Japonia va ataca Rusia. Lucrul e de domeniul public pentru oricine cunoaște cât de puțin diplomația Extremului Orient. Fricțiunile permanente de-alungul frontierei siberiene, pe care presa internațională le înregistrează periodic, sunt expresia acestui conflict virtual. De aceia, de mai mulți ani, cele două Mari Puteri extrem orientale acordă o grijă deosebită pregătirii lor militare în această regiune, teatru secular al ciocnirilor dintre nordul și răsăritul continentului asiatic.

Cheia strategică a problemei ruso-japoneze este pentru Japonia siguranța legăturilor cu continentul în Marea Japoniei.

Cele mai apropiate baze navale americane, engleze sau franceze se află la distanțe de mii de mile, ceeace în practică face ca insulele japoneze să fie la adăpost de orice atacuri. In schimb, bazele navale sovietice se află în imediata apropiere a Mării Japoniei, iar raza de acțiune a aviației rusești are ca extremă limită principalele orașe ale Japoniei: Yokohama, Tokio, Osaka. Este adevărat că superioritatea flotei japoneze, compusă din puternice unități moderne, al căror tonaj se va ridica în curând la un milion de tone, este covârșitoare, dar atacurile submarine și ariene ar stânjeni serios transporturile de trupe pe continent și aprovizionarea lor din Japonia. Toate convoiurile ar trebui să fie însoțite de puternice escorte navale, ca transporturile trupelor americane, în timpul războiului mondial.

Baza continentală a acțiunii japoneze contra Siberiei orientale este Manciukoul, a cărui apărare și aprovizionare depind în intregime de libertatea comunicațiilor maritime. Japonia întreține în Manciukoo o armată de campanie compusă din patru divizii de infanterie, două regimente de care de asalt și două brigăzi de cavalerie, la care se adaogă trupele indigene din Manciukoo, consistând din circa douăzeci de brigăzi de infanterie și cavalerie de o valoare militară mai redusă.

Față de importantele lucrări de apărare făcute de Soviete de-alungul fluviului Amur, care pe o distanță de 1500 kilometri constitue frontiera dintre Siberia și Manciukoo și față de înmulțirea mijloacelor de comunicație siberiene, o acțiune de front contra Siberiei orientale ar deveni foarte anevoioasă. Problema ruso-japoneză este deci problema siguranței mijloacelor de comunicație pe ocean și pe continent și lupta actuală este în faza organizării mijloacelor de transport și a dobândirii influențelor politice. De aceea, în ultimii ani Japonia este nevoită să-și orienteze acțiunea mai spre apus, prin Mongolia, către lacul Baical, spre a putea amenința căile de comunicație sovietice, în punctul lor cel mai sensibil.

Câtă vreme Japonia nu va exercita deci o influență hotărîtoare, în Mongolia, adică la o distanță de peste două mii de kilometri de bazele sale, un conflict cu Sovietele apare foarte aleatoriu. In ori ce caz, el ar fi cu obiective limitate, ar dura probabil multă vreme și ar cere mari sacrificii de ordin financiar și militar. Conflictul actual dintre China și Japonia impune, de altfel, astăzi acesteia, îndeosebi, prin întinderea pe care a luat-o în ultimele șase luni, o încordare atât de puternică a tuturor posibilităților japoneze, încât nu este probabil ca Tokio să sporească greutățile situației actuale printr'o acțiune de forță contra Sovietelor, de care presa internațională a vorbit în ultimul timp. Din punctul de vedere japonez se pare deci că guvernul din Tokio are tot interesul să circumscrie la China operațiile militare și că tonul categoric întrebuințat în ultimele conversații, dintre Tokio și Moscova, a fost mai de grabă un mijloc de presiune diplomatică, obișnuit adeseori pe țărmurile furtunoase ale Pacificului.

O scrisoare a deputatului sudet Kundt către d. Hodza

xx

Germanii sudeți cer guvernului cehoslovac să-și precizeze intențiile în chestiile naționalitare

Praga, 30 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas" transmite:

Deputatul Kundt, șeful delegației germanilor sudeți însărcinată să negocieze cu guvernul, a trimis o scrisoare primului ministru Hodza în care cere o serie de explicații asupra intențiilor guvernului în chestiunile naționalitare.

Un comunicat al partidului german sudet declară în această privință următoarele:

„Informațiile publicate de agenția „Ceteka" la 28 Iulie și diferitele știri apărute în ziare având legături cu cercurile coaliției guvernamentale, au creiat o oarecare confuzie asupra chestiunii de a se ști dacă propunerile guvernului, oficial trasmise partidului germanilor sudeți, mai sunt încă valabile și asupra chipului în care guvernul înțelege să continue conversațiile în curs.

De aceea, deputatul Kundt s'a văzut silit să adreseze președintelui de consiliu o scrisoare în care-i cere să răspundă la întrebările următoare:

1) Menține guvernul „principiile pentru soluționarea chestiunii naționalităților", astfel cum sunt expuse în partea statutului naționalitar care ne-a fost remisă la 30 Iunie 1938? Menține el și „principiile legii lingvistice", care ne-au fost remise în aceiași zi sub forma unui decret lege?

2) Partea din cele două proecte-lege relative la autoadministrare, care ne-a fost remisă la 28 Iulie, este definitivă și când vom primi partea care lipsește?

3) Când putem conta să primim textul definitiv al tuturor proectelor guvernului?

4) Când putem conta să primim o luare de atitudine din partea guvernului, care ne-a fost promisă la 15 Iunie asupra memorandului nostru dela 7 Iunie?

5) Proectele care au fost luate în considerare în cursul conversațiilor pe care le-am avut până acum asupra continuării negocierilor noastre rămân ele valabile sau guvernul consideră că prin faptul trimiterii lordului Runciman intențiile și proectele sale sunt depășite?"

Agenția „D. N. B." desmințe o nouă călătorie a d-lui Wiedeman

Berlin, 30 (Rador). — *In legătură cu știrile despre o nouă călătorie la Londra a căpitanului Wiedemann, Agenția D. N. B. comunică următoarele:*

„Cu toate că s'a comunicat din surse competente engleze și germane că nu este vorba de o nouă călătorie a căpitanului Wiedemann, unele ziare încearcă să confirme primele lor știri asupra unei asemenea călătorii, citând anumite detalii. S'a afirmat, de pildă că căpitanul Wiedemann ar fi fost la Paris în secret acum câteva zile; că i s'ar fi comunicat de curând, pe când se afla la proprietatea sa din Bavaria că Fuehrerul va veni să-l ia cu automobilul pentru a-l duce pe câmpul de aviație, etc.

„Din isvor german bine informat se afirmă că aceste aserțiuni asupra vizitelor în străinătate ale căpitanului Wiedemann sunt false, după cum este fals că el ar fi stat în Germania de Sud în timpul săptămânii trecute, când în realitate căpitanul Wiedeman a stat în tot timpul acestei săptămâni la Berlin.

„Mai mult decât atât, căpitanul Wiedemann nu locuește în proprietatea sa din Bavaria, care este arendată, iar duminica aceasta și-o va petrece în împrejurimile Berlinului".

Dela manevrele armatei italiene

Principele de Piemont, la manevrele armatei italiene în regiunea Assietta

Parastasul dela Curtea de Argeș

M. S. Regele, Măria Sa guvernului la

Voevodul Mihai, d-nii consilieri regali și membrii serviciul divin pentru Regina Maria

Nu se mai pot arbora drapele străine în Ungaria

Budapesta, 30 (Rador). — Monitorul Oficial publică un decret prin care se interzice arborarea în Ungaria a drapelelor străine, pe case particulare, hoteluri, magazine, teatre, cinematografe, etc.

Se face excepție pentru consulate, legații, palatele în care locuesc șefii statelor străine, membrii guvernelor străine, membrii delegațiilor oficiale străine, imobilele și toate locurile unde se organizează congrese, expoziții internaționale sau manifestații care circulă în Ungaria nu vor putea arbora la mașini decât drapele naționale de dimensiuni mici.

xX●●Xx

O călătorie a președintelui Lebrun

Paris, 30 (Rador). — D. Albert Lebrun, președintele republicei, a plecat azi dimineață la ora 8.25, într'o călătorie în departamentele Isere, Vaucluse și Gard.

❖

Președintele Lebrun a inaugurat azi d. a. la Vienne un teatru antic scos la iveală și restaurat de municipalitate și de direcția artelor frumoase.

Din cele patru teatre romane care au supraviețuit veacurilor în valea Ronului, cel dela Vienne este cel mai mare. El are 120 de metri diametru și poate adăposti peste 10.000 de spectatori.

xX●●Xx

FILME

Fostul și nevitorul ministru intră în compartiment cu patru foști șefi de cabinet și actuali șomeri.

— Știți de ce vă iau cu mine la mosie?... Nu numai ca să vă răcoriți, dar — o să vă mirați — ca să nu fumeze nimeni pe drum... Știți că nu pot să sufăr tutunul... Așa, avem tichete și nu poate nimeni să stea pe locurile noastre.

— Dar mai este un loc liber!

— Era dat... Să sperăm că va fi un nefumător.

In acel moment, însoțitorul vagonului deschide ușa și instalează pe al șeaselea călător, care își aprinsese trabucul pe culoar.

Consternare.

— Noi nu putem suferi fumul de țigară, îi spuse, după ce trec de Chitila, unul dintre foștii șefi de cabinet.

Fumătorul își continuă citirea ziarului și ascensiunea rotocoalelor amețitoare.

— Să eșim pe sală, le propuse altul discret. Poate că se va simți și va arunca trabucul pe fereastră.

Se ridică toți și părăsesc compartimentul. Trecând pe lângă vecinul indezirabil, ex-excelența îi întinde carta sa de vizită, pe care el o ia, o privește, o vâră în buzunarul unde își ținea batista și își vede de treabă.

Când apare conductorul, fostul șef de cabinet îi reclamă:

— Este un individ înnăuntru care ne-a otrăvit cu tabacul lui... Fă-i observație.. Altfel nu știu ce se poate întâmpla.

Conductorul intră în compartiment și roagă pe fumător să renunțe la trabucul cu buclucul, cinci persoane fiind silite să stea afară în picioare, deși au plătit parale multe.

Continuându-și cititul și fumatul, el scoate din buzunar carta de vizită și i-o întinde.

Conductorul face ochii mari, îl salută până la pământ, trage ușa după el și spune celorlalți:

— Nu-mi pun eu mintea cu ăsta!... Nu știți ce al dracului era când era ministru?

DON JOSE

ASPECTE SOCIALE DIN ARDEAL

Lipsa de lucru

de I. AGÂRBICEANU

In judecarea păturii noastre culte de după Unire, vor trebui luate în considerare multe elemente. Prea ușor se aruncă sentința: ardelenii au fost o deziluzie în România Mare, înțelegându-se, aici, nu țărănimea, ci clasa noastră intelectuală. Dacă vom căuta adevărul, va trebui să generalizăm și să spunem: o mare parte dinmânism au fost o deziluzie pentru România, cel puțin aceia cari au deținut locuri cu răspundere înglobați fiind în aparatul de stat sau în viața publică, politică.

Și tot adevăr este că destui intelectuali români, și în Ardeal și în celelalte provincii ale țării, au rămas cel puțin la nivelul moral pe care l-au avut înainte de Unire.

Deziluzia e, desigur, o realitate, și pentru faptul că ne plăcea să vedem, românii de pretutindeni, în intelectualii ardeleni, tot atâtea exemplare de elită, un fel de eroi chiar.

Dar deziluzia e o caracteristică a vremilor de după război. In toate societățile e nevoe să ne gândim la motive mai adânci cari au contribuit la degradarea persoanei morale a intelectualului de pretutindeni.

La noi eu văd temeiul șubrezeniei clasei noastre culte în lipsa de lucru, de posibilitate de câștig cinstit, pe de o parte, iar pe de alta, în nestabilitatea situațiilor ce și-au creiat unii, în continua nesiguranță economică.

Deziluzia aceasta la noi putea fi, în mare parte, evitată, lângă o altă conducere și organizare a Statului.

Ceeace trebuia să organizeze statul român, în primul rând, era munca, ocupațiunea, pentru toate clasele sociale. Noi, prin reforma agrară, am înțeles o parte a problemei: am dat teren de muncă și de câștig țăranilor. Dar de clasa intelectuală ce intra în Unire, ca matură și pregătită, nu ne-am mai ingrijit să-i dăm posibilități de muncă și de câștig, cum nu ne-am îngrijit mai târziu nici de generațiile tinere de intelectuali.

Tot ce ne-am gândit să le dăm, ca mijloc de existență, a fost o slujbă la stat, la județ, românul se naște bursier, trăește funcționar și moare pensionar. Dar nu ne-am gândit să croim astfel drumurile statului celui nou încât să poată merge pe ele și alte care și căruțe decât cele oficiale.

Intelectualul ardelean nu se ferește de lucru. Il caută. Il iubește. Se simte bine și ridicat sufletește numai când ajunge la creangă verde prin muncă cinstită și intensă. Noi n'am avut tradiția de a ne îmbogăți peste noapte, nici de a ieși ca untul-de-lemn la suprafață, nici de a ne „învârti".

Dacă unii s'au molipsit de toate acestea, motivul principal e unul singur: n'au avut de lucru, n'au avut posibilități de existență prin muncă cinstită. Desigur vor fi și excepții, dintre cei mai slab înzestrați sufletește.

Dar sunt adânc convins că dacă statul român, prin conducătorii săi, ar fi trecut mai repede peste neorientarea și haosul începutului, dacă în 2—3 ani ar fi dat o organizare definitivă țării, dacă ar fi pusă la temeiul tuturor funcțiunilor publice stabilitatea, continuitatea, inamovibilitatea; dacă așa cum au dat țăranilor pământ ar fi deschis drumul intelectualilor, spre industria și comerțul țării; dacă ar fi angajat numai număr strict necesar de funcționari bine plătiți și temeinic așezați în slujbele lor, iar cu ceilalți ar fi naționalizat indus-

(Continuare în pag. 2-a)

D. ROOSEVELT IN CAMPANIE ELECTORALĂ

Se știe că d. Roosevelt se află acum în campanie electorală. Ceeace nu se știa, era amănuntul că, în fiecare regiune unde poposește, d-sa îmbracă costumul respectiv. In clișeul de față îl vedem împodobit cu pene, fiecarece se află în regiunea locuită de Piele-Roșii...